

Opgave 1 Macro-dilemma's

In veel EMU-landen is sprake van een laagconjunctuur, in enkele landen zelfs van een recessie. Daarom pleiten economen in verschillende EMU-landen voor het voeren van anticyclisch begrotingsbeleid.

De EMU-landen kunnen geen anticyclisch begrotingsbeleid voeren, als hun overheidstekort dan uitkomt boven de afgesproken grens van maximaal 3% van het bbp.

- 2p 1 Leg uit dat regeringen door de afgesproken grens voor het overheidstekort, tijdens een recessie, beleid moeten voeren dat de recessie juist groter maakt.

Het beleid in het buitenland heeft gevolgen voor Nederland.

- 2p 2 Leg uit als andere EMU-landen in een recessie anticyclisch begrotingsbeleid voeren, het bbp in Nederland kan stijgen.

Als landen anticyclisch begrotingsbeleid gaan voeren, heeft dit ook invloed op het overheidssaldo. In onderstaande tabel is de invloed van anticyclisch begrotingsbeleid op het overheidssaldo weergegeven.

Verandering overheidssaldo van Nederland en EMU-landen

	Andere EMU-landen voeren anticyclisch begrotingsbeleid.	Andere EMU-landen voeren geen anticyclisch begrotingsbeleid.
Nederland voert anticyclisch begrotingsbeleid.	↓ ; ↓	↓↓ ; ↑
Nederland voert geen anticyclisch begrotingsbeleid.	↑ ; ↓↓	= ; =

Noot: een pijl omhoog betekent een verbetering van het overheidssaldo en een pijl omlaag betekent een verslechtering.

- 3p 3 Verklaar de uitkomst in de cel linksonder.
Doe het als volgt:
- Leg uit waarom het overheidssaldo van Nederland stijgt.
 - Leg uit waarom het overheidssaldo van andere EMU-landen sterker daalt.
 - Leg uit waarom het overheidssaldo sterker daalt.

Als overheden besluiten anticyclisch begrotingsbeleid te voeren, worden extra uitgaven veelal gefinancierd met leningen, wat leidt tot een hogere staatsschuld.

- 2p **4** Zullen de overheidsbestedingen in de toekomst door het huidige anticyclisch begrotingsbeleid toenemen of afnemen? Leg je keuze uit.

Om de recessie te bestrijden, maar toch de overheidstekorten te bewaken, stellen regeringsleiders voor om afspraken te maken binnen de EMU over gezamenlijk anticyclisch begrotingsbeleid. Een econoom stelt dat de afspraken voor Nederland weinig uitmaken: “Als nu niet wordt bezuinigd, zal Nederland het vertrouwen van de financiële markten verliezen.”

- 2p **5** Maak van onderstaande zinnen een economisch juiste redenering.
Door een toenemend overheidstekort moet de Nederlandse overheid meer lenen, waardoor de rente ...(1)... Het aanbod van staatsobligaties neemt ...(2)... en dat leidt tot een ...(3)... van de obligatiekoersen. Een stijgende staatsschuldquote leidt vanwege het grotere kredietrisico tot afnemend vertrouwen bij beleggers, waardoor de rente ...(4)...

Kies uit:

bij (1) stijgt / daalt

bij (2) toe / af

bij (3) stijging / daling

bij (4) verder stijgt / verder daalt